

EMCOSU PROJEKT

Együttműködési módok a vállalkozói szféra és a felsőoktatás között: Végső következtetések és megállapítások

Háttér

A felsőoktatás és a vállalkozások közötti együttműködés az európai felsőoktatás egyik fő stratégiai kihívása. Az együttműködés a végzősök karrierjének sikerességét, a nemzetközi mobilitást, a tananyag modernizálását és a gyakorlatorientáltabb felsőoktatást érinti. A Magyarországon, Bulgáriában, Lengyelországban, Szlovéniában, Spanyolországban és más európai uniós országokban 700 vállalkozás és munkáltatói szövetség bevonásával elvégzett kutatás során az EMCOSU partnerei az alábbi három kérdésre keresték a választ: i) melyek az együttműködések főbb formái; ii) mi határozza meg az együttműködést; iii) mik a jövőbeni fejlesztési igények? A kooperációt elősegítő legáltalánosabb tényezők a *közös cél*; az *elkötelezettség*; és a *kommunikáció*.¹ Az EMCOSU projekt fő megállapításai a következő címsorokban található: az együttműködési módok különbözősége és kölcsönös elősegítése, a bürokratikus akadályok, a kompetenciák fejlesztése, a cégek elvárása az egyetemektől, a munkatapasztalat jelentősége, jövőbeni kutatások, a munkáltatói szövetségek szerepe, és jövőbeni kihívások.

A kiadvány az Európai Unió támogatásában részesült. Ez a kiadvány a szerző nézeteit tükrözi, és az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglaltak bármilyen felhasználásért.

Grant agreement no.: 2012-2948/001-001.

¹ Rakovska, N., Pavlin, S., Melink, M. (2013): Assessment of cooperation between higher education institutions and employers in Europe – Conclusions. EMCOSU report on Workpackage 4.

Az egyetemek és vállalkozások különböző módon működnek együtt, egy meglévő együttműködés elősegítheti a továbbiakat.

Az EMCOSU projekt azonosította és elemezte az egyetemek és vállalkozások együttműködésének különféle módjait és jó gyakorlatait, úgymint a szakmai gyakorlatok, a karrier irodákkal való együttműködés, a tananyagfejlesztés, a vállalkozói modulok szervezése, a kutatási projektek, alumni hálózatok működtetése, stb.. Az együttműködés egyéb stratégiai területei közé tartozik a kutatási és technológiai fejlesztés; valamint a menedzsmenthez és kormányzáshoz kapcsolódó együttműködések, mint például a közös testületek megalapítása, az új képzési/vállalkozói központok létrehozása. Általánosságban véve, a cégek leginkább a tanulói mobilitásba és kutatásfejlesztési tevékenységekbe kapcsolódnak be. Továbbá, a vállalkozások véleménye alapján a leggyakrabban a tanulási, oktatási és kutatási tevékenységekben vesznek részt, és működnek együtt a felsőoktatási intézmények karrier irodáival. A közös részvétel a cég vagy felsőoktatási intézmény testületeiben a legkevésbé gyakori az együttműködések közül. A kutatás szerint egy meglévő együttműködés elősegíti a továbbiakat: a szakmai gyakorlat például másféle együttműködési módot is generálhat: kutatásfejlesztést, felnőttképzést. Ez azt jelenti, hogy bármely együttműködési mód egy jó potenciális befektetés.

Nagyobb megértésre van szükség a területen

A vállalkozások és egyetemek közötti együttműködés legfontosabb elősegítője a közös bizalom és elkötelezettség, valamint a közös érdekek: minden második vállalkozás szerint ez a két elem támogatja leginkább az együttműködést. Ezen felül, a vállalkozások nagy része kiemelte, hogy a sikeres kooperáció függ a kölcsönös előnyöktől, a folyamatosságtól és az egymás véleményének megértésétől. Néhány válaszadó azt is megemlítette, hogy be kellene vonni az egyetemeket és vállalkozásokat az átláthatóbb és konkrétabb jogi szabályozás kialakításába, amely biztosítja az állami támogatást a kutatásfejlesztési programokra. Más válaszadók a nagyobb rugalmasság iránti elvárásukat is kifejezték. Habár az együttműködés fő mozgatórugója a közös motiváció, érdek és érték, szintén ezek jelentik a fő akadályokat is.

A bürokratikus akadályokat le kellene küzdeni, mivel a vállalkozások ezt tartják az együttműködés legnagyobb korlátjának.

A felmérés kimutatja, hogy a cégek a felsőoktatási intézményeken kívül és belül megtalálható bürokráciát tekintik az együttműködés legnagyobb akadályának – a különböző elvárásoknál és időhorizontoknál is nagyobb mértékűnek. Háromból kettő cég egyetért abban, hogy a bürokrácia nagymértékben tekinthető hátráltató tényezőnek. Meglepően, a jelenlegi pénzügyi válságot tartják az együttműködés legkisebb gátjának. A bürokratikus akadályok különösen kiemelték a kis és középvállalkozások esetében. A válaszadók például kifogásolták a szakmai gyakorlathoz és a kutatásokhoz szükséges iratok hatalmas mennyiségét. Szintén problémásnak ítélték az együttműködések hivatalos szabályait az EU támogatott projekteken belül, amelyben a kooperáció gyakran csak további tevékenységként jelenik meg az üzleti alaptevékenység mellett.

Egyéb akadályok a különböző időhorizontokhoz, motivációkhoz és értékekhez kapcsolódóan.

Több interjúalany szerint a vállalkozások másképp gondolkodnak; egy spanyol cég képviselője szerint – az egyetemi kutatói csoportok és technológiai központok tevékenysége sok esetben távol áll az üzlet igényeitől. A cégek számára a szabadalmak kereskedelmi hasznosítása a lényeg, az egyetem számára pedig a kutatási eredmények publikálása. A kutatók munkáját a publikációik számán keresztül mérik és nem a gyakorlati eredmény alapján. (az EMCOSU interjúkból.) A megkérdezett vállalkozások szerint egyetemeknek nincs

belső igényük a változásra, és nem tüntetik fel megfelelően a munka világával való együttműködést az akadémiai eredményekben. Szükséges lenne a nagyobb intézményi támogatás, hogy a két fél közötti párbeszédet megerősítse.

A munkáltatók a tanulók képességének fejlődését tekintik az együttműködés legfontosabb eredményének – öt cég közül négy egyetért abban, hogy ez a kapcsolat legjelentősebb eredménye. Az EMCOSU projekt felmérésében az is kiderül, hogy a cégek szerint a végzett hallgatók leginkább az új ismeretek megszerzésére képesek, de kevésbé képesek hatékonyan beosztani idejüket, nyomás alatti nehezebben teljesítenek, illetve kevésbé jártasak a szakmájukban. Azonban, általánosságban véve elmondható, hogy a vállalatok tisztában vannak a kooperáció előnyeivel: *„Az együttműködés közvetlen, kézzelfogható előnyökkel jár mind a vállalat, és mind a diák számára. Ami fontos a vállalat számára, hogy a diákok a lehetőséget kapnak új, értékes tudás megszerzésére, amelyet viszont a cég használhat a stratégiai fejlesztésében.* (az EMCOSU interjúkból.)

A vállalkozások nem értenek egyet abban, hogy az együttműködést csak a tudományos kutatásra korlátozzák, vagy a felsőoktatási intézményeknek és a vállalkozásnak különállónak kellene maradnia.

Az EMCOSU felmérésben csak néhány vállalkozás említette, hogy az együttműködést csak a tudományos kutatásra korlátoznák, vagy a felsőoktatási intézményeknek és a vállalkozásnak különállónak kellene maradnia. Három cégből kettő állította, hogy a felsőoktatási intézmények és vállalkozások együttműködését fejleszteni kell közös pályázatokkal és kereskedelmi együttműködéssel, valamint minden harmadik szerint az együttműködés alapvető fontosságú a kutatás-fejlesztés szempontjából.

A vállalkozók szerint növelni kell az oktatás gyakorlatorientáltságát, valamint a szakmai gyakorlatokat – ezek a fő stratégiai fejlődési szakaszok

A munkaadók azt gondolják, hogy az egyetemeknek stratégiai együttműködést kellene kifejlesztenie az üzlettel, különösen az oktatás gyakorlati orientációjával, a szakmai gyakorlatok növelésével. Ahogy a kutatás megállapította, az internet mellett a szakmai gyakorlat a központi toborzó mechanizmus, melyet négyből három nagyvállalat alkalmaz, és hozzávetőleg minden második KKV. Ez azt jelenti, hogy a cégek egy sokkal integráltabb megközelítést szeretnének a gyakornokok képzésében. Ebben a kontextusban fontos hangsúlyozni, hogy az egyetemek és a vállalkozások teljesen másképp tekintik a gyakorlati képzés központi helyzetét. Egy korábbi tanulmány² szerint, majdnem minden második munkáltató a tanulmányok gyakorlati orientációját tartja a legnyilvánvalóbb fejlődési irányzatnak, míg ezt tízből egy akadémikus gondolja így. A jobb együttműködés elősegítése érdekében, több válaszadó hangsúlyozta, hogy szükséges lenne az egyetemek és vállalkozások közötti együttműködés kultúráját fejleszteni, valamint kialakítani azt az

² Pavlin, S. & Svetlik, I. (2009): Future Development of Higher Education. In Pavlin S. (ed.): Report on the Qualitative Analysis of Higher Education Institutions and Employers in Five Countries: Development of Competencies in the World of Work and Education. Hegesco Project. Ljubljana: University of Ljubljana. Access: http://www.decowe.org/static/uploaded/htmlarea/finalreportshegesco/Qualitative_Analysis_of_HEIs_and_Employers_in_Five_Countries.pdf (30.8.2013)

irányelvet, hogy *az együttműködés eredménye a karrier fejlődés szempontjából ugyanolyan fontos, mint a kutatási eredmények.*

További munka

A munkáltatói szövetségek rendelkeznek azzal a potenciállal, hogy az együttműködések támogatójává váljanak

Az EMCOSU projekt megállapította, hogy néhány ország munkáltatói szövetsége viszonylag korlátozott ismerettel rendelkezik az együttműködésről. Azonban az eredmények azt jelzik, hogy a munkáltatói szövetségek meglátásai nem sokban különböznek a vállalkozásokétól. A munkáltatói szövetségek szintén együttműködnek a tanulók mobilitásában, valamint kutatásfejlesztési tevékenységekben. A munkáltatókhoz hasonlóan, az együttműködés legnagyobb akadályának a bürokráciát, a különböző motivációt, és érdekeket tartják, valamint a különböző időhorizontot is említik. Az EMCOSU megállapítása alapján, a munkáltatói szövetségek rendelkeznek azzal a potenciállal, hogy az együttműködések támogatójává váljanak – különösen a KKV érdekképviseletében.

Jövőbeni kihívások

Először is, érdemes lenne megvizsgálni, hogy a kölcsönös bizalom a munkáltatók és akadémikusok között miként alakult ki: ez a folyamat több olyan tényezőt tartalmaz, melyet az EMCOSU projektben is vizsgáltak, például a nemzeti szabályozás, kormányzás, az együttműködés akadályai, és eredményei. Másodszor, mostanában a nagy multinacionális cégekre és a jól ismert egyetemekre fókuszálnak, de az együttműködés a kis és középvállalkozások és a nonprofit szervezetekkel nem annyira népszerűsített. Különösképp értékelhető lenne a közös testületek és intézmények létrehozása, amely erősítené a két fél közötti kommunikációt. Ez főként azért is fontos, mert a felsőoktatásban megjelenő gyakorlatorientáltság az akadémiai szerepek és az akadémiai oklevelek hibridizációjához vezet.

További információkért kérem, látogasson el az EMCOSU projekt weboldalára:
<http://www.emcosu.eu>